Raqeem Rizqin Enterprise dan lain-lain lwn Ketua Polis Negara dan satu lagi

MAHKAMAH PERSEKUTUAN (PUTRAJAYA) — RAYUAN JENAYAH NO 05–292–12 TAHUN 2017(W)
AHMAD MAAROP PMR, RAMLY ALI, ALIZATUL KHAIR, ROHANA YUSUF DAN MOHD ZAWAWI HHMP
18 JULAI 2019

Undang-Undang Jenayah — Pengubahan wang haram — Perintah pembekuan dan penyitaan — Perayu-perayu memfailkan notis usul untuk mendapatkan perintah pelepasan terhadap perintah pembekuan dan perintah penyitaan — Sama ada perintah pembekuan dan penyitaan telah terhenti berkuatkuasa — Sama ada pihak pendakwaan gagal memohon untuk perintah pelucuthakan — Sama ada penahanan harta perayu-perayu secara berterusan menyalahi undang-undang — Sama ada harta tersebut patut dilepaskan kepada perayu-perayu — Bantahan awal — Sama ada Mahkamah Persekutuan berkompeten mendengar rayuan perayu-perayu — Sama ada keputusan-keputusan Mahkamah Tinggi dan Mahkamah Rayuan memutuskan dan menghakimi hak pihak-pihak secara muktamad — Sama ada notis usul tidak boleh difailkan berdasarkan sub-s 54(3) Akta Pencegahan Pengubahan Wang Haram, Pencegahan Pembiayaan Keganasan dan Hasil Daripada Aktiviti Haram 2001 — Akta Pencegahan Pengubahan Wang Haram, Pencegahan Pembiayaan Keganasan dan Hasil Daripada Aktiviti Haram 2001 ss 44(1), 45(2), 52A, 54(3), 56(1) & (3)

Perayu-perayu telah memfailkan notis usul untuk mendapatkan perintah pelepasan terhadap perintah-perintah pembekuan dan penyitaan harta-harta milik perayu-perayu yang telah dibuat menurut ss 44(1) dan 45(2) Akta Pencegahan Pengubahan Wang Haram, Pencegahan Pembiayaan Keganasan dan Hasil Daripada Aktiviti Haram 2001 ('Akta'). Mahkamah Tinggi telah menolak notis usul tersebut tanpa perintah mengenai kos. Di peringkat rayuan, Mahkamah Rayuan telah menolak rayuan perayu-perayu dan mengekalkan keputusan Mahkamah Tinggi. Tidak berpuas hati dengan keputusan tersebut, perayu-perayu telah memfailkan rayuan semasa. Perayu-perayu berhujah bahawa: (a) perintah pembekuan dan penyitaan tersebut telah terhenti berkuat kuasa kerana tempoh 12 bulan dari tarikh pembekuan dan penyitaan telah tamat dan perayu-perayu telah tidak dipertuduhkan sebagaimana yang diperuntukkan oleh s 52A Akta; (b) pihak pendakwaan tidak mengambil inisiatif untuk memohon kepada Mahkamah Tinggi untuk mendapatkan suatu perintah pelucuthakan harta-harta tersebut sebagaimana yang diperuntukkan oleh sub-s 56(1) Akta; dan (c) penahan berterusan oleh agensi penguat kuasa ke atas harta-harta tersebut adalah

menyalahi undang-undang dan harta-harta tersebut hendaklah dilepaskan kepada perayu-perayu berdasarkan sub-s 56(3) Akta dengan kadar segera. Isu utama yang perlu diputuskan dalam rayuan semasa adalah sama ada Mahkamah Rayuan betul apabila menolak rayuan perayu-perayu. Responden-responden telah memfailkan bantahan awal dan berhujah bahawa Mahkamah Persekutuan tidak berkompeten untuk mendengar rayuan ini atas dua alasan iaitu: (i) keputusan Mahkamah Tinggi dan Mahkamah Rayuan yang menolak notis usul yang difailkan oleh perayu-perayu tidak memutuskan dan menghakimi hak pihak-pihak secara muktamad; dan (ii) sub-s 54(3) Akta memperuntukkan, antara lain, selagi sesuatu penyitaan apa-apa harta di bawah Akta masih berkuat kuasa, tiada tindakan, guaman atau prosiding lain yang bersifat sivil boleh dimulakan.

Diputuskan, membenarkan rayuan:

(1) Mahkamah memutuskan bahawa bantahan awal adalah tidak bermerit. Keputusan Mahkamah Tinggi yang menolak notis usul perayu-perayu merupakan satu keputusan yang mempunyai kesan memutuskan hak perayu-perayu terhadap harta-harta tersebut secara muktamad kerana tiada apa-apa tindakan lanjut boleh diambil oleh perayu-perayu berhubung dengan harta tersebut berdasarkan peruntukan Akta tersebut. Selain itu, tiada waran tangkap telah dipohon dan tiada sanksi untuk mendakwa telah dikeluarkan terhadap perayu-perayu. Oleh itu, perayu-perayu telah tidak dipertuduhkan dalam tempoh yang ditetapkan dalam s 52A Akta. Subseksyen 54(3) Akta tidak terpakai dalam keadaan kes semasa kerana perintah pembekuan dan penyitaan telah terhenti berkuat kuasa di bawah s 52A Akta memandangkan tiada apa-apa pertuduhan telah dikemukakan terhadap perayu-perayu dalam tempoh 12 bulan dari perintah-perintah pembekuan dan penyitaan tersebut dikeluarkan (lihat perenggan 18–20 & 55).

(2) Kelewatan pihak pendakwaan untuk mengambil langkah-langkah ke arah mengemukakan pertuduhan terhadap perayu-perayu dan memohon kepada Mahkamah Tinggi di bawah sub-s 56(1) Akta adalah bercanggah dengan peruntukan undang-undang dan tidak dapat dipertahankan. Tiada apa-apa alasan dikemukakan dalam afidavit responden-responden yang menerangkan tentang kelewatan tersebut. Adalah tidak sesuai dan tidak wajar bagi Mahkamah Rayuan menjustifikasikan kelewatan tersebut dengan membuat pengiktirafan kehakiman bahawa siasatan perlu dibuat dari semua sudut dan banyak pihak dan seterusnya mengenepikan kesan sub-s 56(1) Akta. Hak seseorang tertuduh untuk mendapatkan perbicaraan yang adil dalam tempoh yang munasabah adalah dijamin oleh perkara 5(1) Perlembagaan Persekutuan (lihat perenggan 60 & 63).

(3) Pembekuan dan penyitaan harta-harta perayu-perayu selepas tamat tempoh 12 bulan dari tarikh perintah-perintah pembekuan dan penyitaan dikeluarkan tanpa permohonan dibuat oleh pihak pendakwaan di bawah s 56 Akta adalah menyalahi undang-undang dan amat memprejudiskan perayu-perayu kerana mereka tidak mempunyai apa-apa jalan/kesempatan/peluang ('avenue') untuk menunjukkan sebab mengapa harta-harta tersebut tidak boleh dilucuthakan. Responden-responden telah melanggar keadilan asasi perayu-perayu iaitu menafikan undang-undang lazim di mana perayu-perayu hendaklah diberikan peluang untuk didengar sebelum sesuatu keputusan yang menjejaskan kepentingan mereka dibuat. Subseksyen 56(3) Akta secara jelas menyatakan bahawa jika tiada permohonan dibuat di bawah sub-s 56(1) Akta, harta-harta tersebut hendaklah dilepaskan apabila tamat tempoh 12 bulan dari tarikh penyitaannya (lihat perenggan 66–67).

[English summary

The appellants filed a notice of motion to obtain a release order against the freezing and seizure orders of properties owned by the appellants which was made pursuant to ss 44(1) and 45(2) of the Anti-Money Laundering, Anti-Terrorism Financing and Proceeds of Unlawful Activities 2001 ('the Act'). The High Court dismissed the notice of motion without order to costs. At the appellate stage, the Court of Appeal dismissed the appellants' appeal and upheld the decision of the High Court. Dissatisfied with the decision, the appellants filed the instant appeal. The appellants contended that: (a) the freezing and seizure order had ceased to have effect as the period of 12 months from the date of freezing and seizure had expired and the appellants had not been charged as provided by s 52A of the Act; (b) the prosecution had not taken the initiative to apply to the High Court to obtain an order for the forfeiture of the property as provided by sub-s 56(1) of the Act; and (c) the continued detention by the enforcement agency of the property was unlawful and the property must be released to the appellants in accordance with sub-s 56(3) of the Act promptly. The main issue to be determined in the present appeal was whether the Court of Appeal was correct in dismissing the appellants' appeal. The respondents filed an earlier objection and argued that the Federal Court was not competent to hear the appeal on two grounds: (i) the decision of the High Court and the Court of Appeal dismissing the notice of appeal filed by the appellants did not decide and adjudicate the rights of the parties conclusively; and (ii) sub-s 54(3) of the Act provided, inter alia, that as long as the seizure of any property under the Act was still in force, no action, suit or other civil action may be instituted.

Held, allowing the appeal:

(1) The court ruled that the preliminary objection was without merit. The

decision of the High Court dismissing the appellant's notice of appeal was a decision which had the effect of deciding the appellants' right to the property as no further action could be taken by the appellants in relation to the property under the provisions of the Act. In addition, no arrest warrants were filed and no sanctions was filed against the appellants. Therefore, the appellants had not been charged within the period stipulated in s 52A of the Act. Subsection 54(3) of the Act did not apply in the present case as the freezing and seizure orders had ceased to come into operation under s 52A of the Act since no charges was filed against the appellants within 12 months of the arrest and seizure orders was issued (see paras 18–20 & 55).

(2) The prosecution's delay to take steps towards filing charges against the appellants and to apply to the High Court under sub-s 56(1) of the Act was contrary to the provisions of law and could not be maintained. There was no reason stated in the affidavits of the respondents explaining the delay. It would be inappropriate and unreasonable for the Court of Appeal to justify the delay by judging the judiciary that investigations should be carried out from all angles and from the parties and thereby set aside the effect of sub-s 56(1) of the Act. A person's right to a fair trial within a reasonable period was guaranteed by art 5(1) of the Federal Constitution (see paras 60 & 63).

(3) The freezing and seizure of appellant's property after the expiry of 12 months from the date of the arrest and seizure orders were issued without the application made by the prosecution under s 56 of the Act was illegal and highly prejudicial to the appellants as there was no way/opportunity/avenue to show the reasons why the property could not be forfeited. The respondents had violated the appellants' fundamental rights, ie denying the common law that the appellants should be given an opportunity to be heard before a decision affecting their interests was made. Subsection 56(3) of the Act clearly stated that if no application was made under sub-s 56 (1) of the Act, the property shall be released upon expiry of 12 months from the date of its seizure (see paras 66–67).]

Nota-nota

Untuk kes-kes mengenai pengubahan wang haram, lihat 4(2) *Mallal's Digest* (5th Ed, 2018 Reissue) perenggan 1834–1839.

Kes-kes yang dirujuk

Dato' Seri Anwar bin Ibrahim v PP [1999] 1 MLJ 321, MR (dirujuk)
HKSAR v Yeung Ka Sing, Carson [2016] 5 HKC 166; [2016] HKEC 1506 (dirujuk)
Johnson Tan Han Seng v PP [1977] 2 MLJ 66, MP (dirujuk)
Lee Chow Meng v PP [1976] 1 MLJ 287 (dirujuk)

A *Lim Hui Jin v CIMB Bank Bhd & Ors* [2018] 6 MLJ 724; [2018] 8 CLJ 327, MR (dirujuk)
Nirmal Singh Kahlon vs State of Punjab & Ors Civil Appeal Nos 6198–6199 of 2008 (diikut)
PP v Dato' Yap Peng [1987] 2 MLJ 311, MA (dirujuk)
B *PP v Gan Boon Aun* [2017] 3 MLJ 12, MP (dirujuk)
PP v Mohd Shaifuldin b Khairudin and Others [2005] MLJU 562; [2006] 5 CLJ 678, MT (diikut)
R v Kalanj [1989] 1 SCR 1594, MA (dirujuk)
R v Mohammed Humayon Shah [1874] 21 WR 72 (dirujuk)
C *Saad bin Abas & Anor v PP* [1999] 1 MLJ 129, MR (dirujuk)
Totti Trading v PP [2018] 5 MLJ 683; [2018] 7 CLJ 218, MR (dirujuk)
Waroo v Emperor AIR 1948 Sind 40 (dirujuk)

D **Undang-undang yang dirujuk**
Akta Amanah Luar Pesisir Labuan 1996
Akta Dadah Berbahaya (Pelucuthakan Harta) 1988
Akta Kastam 1967
Akta Keterangan 1950 s 57
E Akta Mahkamah Kehakiman 1964 ss 3, 87(1)
Akta Pencegahan Pengubahan Wang Haram, Pencegahan Pembiayaan Keganasan dan Hasil Daripada Aktiviti Haram 2001 ss 4, 4(1), (3), (4), 41(1), 44, 44(1), (1)(b)(i), (1)(b)(ii), 45(2), 50, 50(1), 52A, 54(3), 55, 56, 56(1), (3), 61(2), Jadual Kedua, Bahagian VI
F Akta Pencegahan Rasuah 1997
Canadian Charter of Rights and Freedom [IN] s 11(b)
Kanun Tatacara Jenayah
Perlembagaan Persekutuan perkara 5(1), 13, 13(1), 160

G **Rayuan daripada:** Rayuan Jenayah No W-09–33–01 Tahun 2017 (Mahkamah Rayuan, Putrajaya)

Mohd Faizi bin Che Abu (Nurul Atiqah bt Badrul Hisham bersamanya) (Tengku Amalin A-Ishah Putri, Faizi dan Wan Rohimi) bagi pihak perayu.
H *Ku Hayati bt Ku Haron (Timbalan Pendakwa Raya, Jabatan Peguam Negara) bagi pihak responden.*

Mohd Zawawi HMP (menyampaikan penghakiman mahkamah):

I PENDAHULUAN

[1] Rayuan ini berbangkit dari notis usul bertarikh 6 Jun 2016 yang difailkan oleh 31 orang, termasuklah perayu-perayu di sini, di Mahkamah Tinggi Kuala Lumpur bagi mendapatkan perintah-perintah yang berikut:

(a) Waran Tangkap atau Waran-Waran Tangkap yang dikeluarkan terhadap Pemohon-Pemohon dibatalkan dan/atau dimansuhkan; A

(b) Semua akaun-akaun bank dan institusi kewangan, simpanan di Lembaga Tabung Haji dan simpanan-simpanan lain milik Pemohon-Pemohon termasuk kenderaan yang telah dibekukan atas perintah Responden-Responden dibatalkan pembekuan dan Pemohon-Pemohon bebas untuk berurusniaga akaun-akaun dan simpanan-simpanan tersebut; B

(c) Responden-Responden membayar kepada Pemohon-Pemohon gantirugi am sepertimana yang akan ditaksirkan oleh Mahkamah; C

(d) Kos Notis Usul tersebut dan semua kos insidental kepada Notis Usul tersebut ditanggung dan dibayar oleh Responden-Responden; dan

(e) Lain-lain perintah yang dianggap suai manfaat oleh Mahkamah.

[2] Pada 9 Januari 2017, selepas menimbangkan notis usul dan afidavit-afidavit yang difailkan oleh pihak-pihak serta mendengar hujahan-hujahan yang dikemukakan, Mahkamah Tinggi telah menolak notis usul tersebut tanpa perintah mengenai kos. D

[3] Tidak berpuas hati dengan keputusan Mahkamah Tinggi, perayu-perayu telah memfailkan rayuan ke Mahkamah Rayuan. Pada 20 November 2017, Mahkamah Rayuan telah menolak rayuan perayu-perayu dan mengekalkan serta mengesahkan keputusan Mahkamah Tinggi. E

[4] Terkilan dengan keputusan Mahkamah Rayuan, perayu-perayu di sini seterusnya merayu ke mahkamah ini terhadap keputusan tersebut. Perayu-perayu lain di Mahkamah Rayuan tidak membuat rayuan. F

[5] Kami telah mendengar rayuan ini pada 15 Januari 2019 dan di akhir penghujahan pihak-pihak, kami telah menangguhkan keputusan rayuan ke satu tarikh yang akan ditetapkan bagi membolehkan mahkamah ini meneliti hujahan-hujahan yang telah dikemukakan. G

[6] Kami telah mencapai keputusan sebulat suara dan kini kami menzahirkan alasan-alasan keputusan kami. H

FAKTA KES

[7] Fakta material kes ini tidaklah berkontroversi. Pada 2 Februari 2015 dan 12 Februari 2015, Insp Nur Asykin bt Othman, pegawai penyiasat Polis Diraja Malaysia ('pegawai penyiasat') telah mengeluarkan perintah-perintah pembekuan di bawah s 44 Akta Pencegahan Pengubahan Wang Haram, Pencegahan Pembiayaan Keganasan dan Hasil Daripada Aktiviti Haram 2001 I

('Akta 613'), antara lain, terhadap akaun-akaun milik perayu-perayu.

[8] Pada 13 Mac 2015, pegawai penyiasat telah mengeluarkan perintah-perintah penyitaan harta alih terhadap kenderaan-kenderaan milik perayu pertama, perayu ke-13, perayu ke-18 dan perayu ke-19 di Mahkamah Tinggi dan Mahkamah Rayuan.

[9] Perintah-perintah pembekuan dan penyitaan tersebut dikeluarkan kerana pegawai penyiasat mempunyai syak yang munasabah bahawa harta-harta yang disita dan dibekukan tersebut merupakan subjek kepada satu kesalahan jenayah di bawah sub-s 4(1) Akta 613.

[10] Pada 29 April 2015, timbalan pendakwa raya telah mengeluarkan notis penyitaan harta alih dalam institusi kewangan di bawah s 50 Akta 613 kepada institusi-institusi kewangan yang berkaitan agar tidak melepaskan, berurusan tentang atau selainnya melupuskan harta-harta yang telah dibekukan melalui perintah-perintah di bawah s 44 Akta 613 sebelum ini.

[11] Pada 15 Februari 2016, peguamcara perayu-perayu telah menulis satu surat kepada Jabatan Peguam Negara Malaysia memohon agar perintah-perintah pembekuan dan penyitaan akaun-akaun dan kenderaan-kenderaan perayu-perayu tersebut dilepaskan atas alasan bahawa perintah-perintah pembekuan dan penyitaan yang telah dikeluarkan itu telah terhenti berkuat kuasa menurut s 52A Akta 613 kerana orang yang terhadapnya perintah-perintah tersebut dikeluarkan, antara lain, perayu-perayu di sini, telah tidak dipertuduhkan dengan suatu kesalahan di bawah Akta 613 dalam tempoh 12 bulan dari perintah penyitaan dan perintah pembekuan dibuat.

[12] Pada 2 Mac 2016, Jabatan Peguam Negara telah menjawab surat perayu-perayu dan menyatakan bahawa harta-harta perayu-perayu yang telah disitakan dan dibekukan itu tidak dapat dilepaskan kerana pendakwa raya telah memohon supaya waran tangkap dikeluarkan terhadap perayu-perayu.

[13] Perayu-perayu kemudiannya telah mengambil tindakan undang-undang dan sejarah litigasi ialah seperti yang telah dinyatakan di perenggan-perenggan [1]–[4] penghakiman ini.

BANTAHAN AWAL

[14] Pada permulaan pendengaran rayuan ini, peguam kanan persekutuan bijaksana yang mewakili responden-responden telah membangkitkan suatu bantahan awal dan berhujah bahawa mahkamah ini tidak berkompeten untuk mendengar rayuan-rayuan perayu-perayu. Peguam kanan persekutuan

mengemukakan dua alasan utama bagi menyokong bantahan awal tersebut. Pertama, dihujahkan bahawa keputusan Mahkamah Tinggi dan Mahkamah Rayuan yang menolak notis usul yang difailkan oleh perayu-perayu tidak memutuskan dan menghakimi hak pihak-pihak secara muktamad. Notis usul yang difailkan perayu-perayu ialah untuk mendapatkan perintah pelepasan terhadap perintah-perintah pembekuan dan penyitaan harta-harta yang telah dibuat menurut ss 44(1) dan 45(2) Akta 613. Pihak pendakwaan akan memohon kepada Mahkamah Tinggi untuk mendapatkan suatu perintah pelucuthakan harta-harta itu di bawah s 55 Akta 613 dan pihak pendakwaan akan membuktikan semasa perbicaraan nanti bahawa harta-harta itu telah menjadi hal perkara atau keterangan yang berhubungan dengan pelakuan kesalahan di bawah sub-s 4(1) Akta 613. Mahkamah Tinggi belum lagi membuat perintah bagi pelucuthakan harta-harta tersebut. Ini bermakna keputusan-keputusan yang dibuat oleh Mahkamah Tinggi dan Mahkamah Rayuan berhubung dengan notis usul tidaklah tergolong dalam definisi 'keputusan' ('decision') di bawah sub-s 87(1) Akta Mahkamah Kehakiman 1964 ('Akta 91') dibaca bersama dengan s 3 Akta yang sama. Dengan perkataan-perkataan lain, keputusan yang dirayu tidak secara muktamad menyelesaikan pertikaian antara pihak-pihak.

[15] Bagi menyokong hujahan beliau, rujukan dibuat kepada kes-kes *Dato' Seri Anwar bin Ibrahim v Public Prosecutor* [1999] 1 MLJ 321 dan *Saad bin Abas & Anor v Public Prosecutor* [1999] 1 MLJ 129. Intipati keputusan kedua-dua kes tersebut ialah rayuan jenayah daripada sebarang keputusan Mahkamah Tinggi kepada Mahkamah Rayuan adalah dihadkan kepada keputusan yang akan mempunyai kesan memutuskan hak pihak-pihak secara muktamad dan tidak merangkumi satu penghakiman atau perintah yang tidak memutuskan secara muktamad mengenai perkara yang dipertikaikan antara pihak-pihak.

[16] Kedua, dihujahkan bahawa sub-s 54(3) Akta 613 memperuntukkan, antara lain, selagi sesuatu penyitaan apa-apa harta di bawah Akta 613 masih berkuat kuasa, tiada tindakan, guaman atau prosiding lain yang bersifat sivil boleh dimulakan. Ini bermakna bahawa tiada apa-apa tindakan undang-undang. termasuklah yang dibuat melalui notis usul oleh perayu-perayu, boleh dimulakan.

[17] Berdasarkan alasan-alasan di atas, peguam kanan persekutuan berhujah bahawa rayuan yang dikemukakan oleh perayu-perayu di Mahkamah Rayuan dan Mahkamah ini adalah suatu penyalahgunaan proses keadilan dan wajar dibatalkan dan kes ini dikembalikan ke Mahkamah Tinggi untuk dibicarakan.

A KEPUTUSAN MENGENAI BANTAHAN AWAL

[18] Pada hemat kami, bantahan awal yang dibangkitkan oleh peguam kanan persekutuan adalah tidak bermerit dan ditolak.

B

[19] Keputusan Mahkamah Tinggi yang menolak notis usul perayu-perayu untuk suatu perintah pelepasan perintah-perintah pembekuan dan penyitaan adalah merupakan satu keputusan yang mempunyai kesan memutuskan hak perayu-perayu terhadap harta-harta tersebut secara muktamad. Adalah menjadi suatu fakta yang tidak dipertikaikan bahawa tiada apa-apa pertuduhan telah dikemukakan terhadap perayu-perayu bagi suatu kesalahan di bawah sub-s 41(1) Akta 613 atau suatu kesalahan membiayai keganasan. Pihak pendakwaan juga tidak membuat permohonan kepada seorang hakim Mahkamah Tinggi di bawah s 56 Akta 613 untuk mendapatkan suatu perintah pelucuthakan harta-harta tersebut. Dengan demikian, mekanisme yang diperuntukkan di bawah sub-s 61(2) Akta 613 iaitu keperluan untuk menyebabkan disiarkan suatu notis dalam *warta* bagi memanggil mana-mana pihak ketiga, termasuklah perayu-perayu di sini, yang mempunyai kepentingan mengenai harta-harta itu untuk hadir di mahkamah untuk menunjukkan sebab mengapa harta-harta itu tidak boleh dilucuthakan tidak dapat digerakkan dan/atau dimulakan. Justeru, perayu-perayu tidak mempunyai apa-apa jalan/kesempatan/peluang ('avenue') untuk menunjukkan sebab mengapa harta-harta tersebut tidak boleh dilucutkan walaupun mereka mempunyai kepentingan sah di sisi undang-undang terhadap harta-harta itu. Oleh itu, perintah Mahkamah Tinggi yang menolak notis usul adalah merupakan suatu perintah atau keputusan muktamad mengenai harta-harta yang terlibat. Tiada apa-apa tindakan lanjut boleh diambil oleh perayu-perayu berhubung dengan harta tersebut berdasarkan peruntukan Akta 613.

C D E F G

[20] Subseksyen 54(3) Akta 613 tidak terpakai dalam keadaan yang wujud dalam kes ini kerana perintah pembekuan dan penyitaan telah terhenti berkuat kuasa di bawah s 52A Akta 613 kerana tiada apa-apa pertuduhan telah dikemukakan terhadap perayu-perayu dalam tempoh dua belas bulan dari perintah-perintah pembekuan dan penyitaan tersebut dikeluarkan. Sayugia diingati bahawa perkataan-perkataan yang digunakan di dalam s 54(3) Akta 613 ialah 'Selagi sesuatu penyitaan apa-apa harta di bawah Akta ini berkuat kuasa, ...'. Perintah-perintah pembekuan dan penyitaan telah terhenti berkuat kuasa melalui kuat kuasa undang-undang, iaitu s 52A Akta 613.

H I

ISU YANG PERLU DIPUTUSKAN

[21] Isu utama yang perlu diputuskan dalam rayuan ialah sama ada Mahkamah Rayuan betul apabila menolak rayuan terhadap keputusan

Mahkamah Tinggi yang enggan untuk membenarkan notis usul yang dikemukakan oleh perayu-perayu. Dalam memutuskan isu tersebut, perbincangan mengenai latar belakang penggubalan Akta 613 adalah relevan.

LATAR BELAKANG PENGGUBALAN AKTA 613

[22] Sebelum kami membincangkan pentafsiran dan skop seksyen-seksyen yang berkaitan dengan rayuan ini, adalah bermanfaat pada peringkat permulaan untuk mengingatkan diri kami mengenai bentuk perundangan yang mengawal rayuan ini. Sebelum Parlimen meluluskan Akta 613, Malaysia tidak mempunyai undang-undang khusus untuk menangani kesalahan pengubahan wang haram. Justeru, istilah 'pengubahan wang haram', adalah sesuatu yang baru di Malaysia. Walau bagaimanapun, konsep penyembunyian hasil daripada aktiviti haram bukanlah sesuatu yang baru dan telah diperuntukkan dalam beberapa statut, antara lain, Akta Dadah Berbahaya (Pelucuthakan Harta) 1988, Akta Pencegahan Rasuah 1997, Akta Amanah Luar Pesisir Labuan 1996 dan Akta Kastam 1967 (lihat Norhashimah Mohd Yasin, *Precedents Relating to Money Laundering* [2004] 3 CLJ i–xiv).

[23] Akta Pencegahan Wang Haram, nama asal kepada Akta 613, telah diluluskan oleh Parlimen pada tahun 2001 tetapi hanya dikuatkuasakan pada 15 Januari 2002 (PU(B)15/2002). Tajuk panjang Akta 613 menyatakan:

> Suatu Akta untuk mengadakan peruntukan bagi kesalahan pengubahan wang haram, langkah-langkah yang hendaklah diambil bagi mencegah pengubahan wang haram dan kesalahan membiayai keganasan dan untuk mengadakan peruntukan bagi pelucuthakan harta yang terlibat dalam atau yang diperoleh daripada kesalahan pengubahan wang haram dan membiayai keganasan, serta harta pengganas, hasil daripada aktiviti haram dan peralatan kesalahan, dan bagi perkara-perkara yang bersampingan atau berkaitan dengannya.

[24] Bagi menghadapi cabaran memerangi keganasan sejagat, Akta 613 telah dipinda beberapa kali, antara lain, pada tahun 2008 di mana nama Akta ditukar kepada Akta Pencegahan Wang Haram dan Pencegahan Pembiayaan Keganasan 2001 dan dalam tahun 2014, Akta ini sekali lagi dipinda dan dinamakan Akta Pencegahan Wang Haram, Pencegahan Pembiayaan Keganasan dan Hasil Daripada Aktiviti Haram 2001.

[25] Antara 'arsenal of tools' yang diguna pakai untuk mencegah kesalahan pengubahan wang haram dan kesalahan membiayai keganasan ialah dengan memperuntukkan kuasa-kuasa pembekuan, penyitaan dan pelucuthakan harta alih dan harta tak alih dalam Bahagian VI Akta 613 kepada agensi penguat kuasa yang didefinisikan secara luas iaitu mana-mana badan atau agensi yang pada masa ini bertanggungjawab bagi penguatkuasaan undang-undang yang berhubungan dengan pencegahan, pengesanan dan penyiasatan mana-mana

A 'kesalahan berat'. 'Kesalahan berat' pula didefinisikan dalam Jadual Kedua Akta 613 yang merangkumi 41 Akta yang dikendalikan oleh pelbagai agensi penguat kuasa.

B **[26]** Modus operandi pengubahan wang haram ialah dengan cara menempat ('placement'), menghantar, membayar, membelanja, membawa ke luar negara, menukarkan atau perbuatan lainnya atas harta kekayaan yang diketahuinya atau patut disyaki sebagai hasil dari perbuatan jenayah dengan maksud untuk menyembunyikan atau menyamarkan asal usul hasil daripada aktiviti haram (lihat JR Richards *Transnational Criminal Organisations,* C *Cybercrime, and Money Laundering: A Handbook for Law Enforcement Officers Auditors, and Financial Investigators* (1st Ed, CRC Press Inc, Florida 1998).

PERUNTUKAN-PERUNTUKAN PENTING AKTA 613

D **[27]** Akta 613 mendefinisikan kesalahan 'pengubahan wang' di bawah s 4, sebagai perbuatan seseorang yang:

(a) melibatkan diri, secara langsung atau tidak langsung, dalam transaksi yang melibatkan hasil daripada aktiviti haram atau peralatan kesalahan;

E

(b) memperoleh, menerima, memiliki, menyembunyikan, memindahkan, mengubah, menukar, membawa, melupuskan atau menggunakan hasil daripada aktiviti haram atau peralatan kesalahan;

(c) mengalihkan dari atau membawa masuk ke dalam Malaysia, hasil F daripada aktiviti haram atau peralatan kesalahan; atau

(d) merahsiakan, menyembunyikan atau menghalang pemastian sifat sebenar, sumber, lokasi, pergerakan, pelupusan, hakmilik, hak berkenaan dengan, atau pemunyaan, hasil daripada aktiviti haram atau peralatan kesalahan, ...

G

[28] Kesalahan pengubahan wang haram tidak bergantung kepada terdapatnya sabitan berkenaan dengan suatu kesalahan berat atau kesalahan berat asing atau pendakwaan telah dimulakan bagi kesalahan-kesalahan H tersebut untuk mensabitkan seseorang dengan kesalahan penggubahan wang haram (lihat sub-s 4(4)).

[29] Pihak pendakwaan tidak perlu membuktikan pengetahuan sebenar ('actual knowledge') bagi mensabitkan seseorang dengan kesalahan I pengubahan wang haram. Subseksyen 4(1) memperuntukkan bahawa bagi membuktikan kesalahan pengubahan wang haram, kesimpulan bolehlah dibuat daripada mana-mana keadaan hakikat objektif bahawa orang itu:

(a) mempunyai sebab untuk mempercayai atau mempunyai syak yang munasabah bahawa harta itu ialah hasil daripada aktiviti haram atau peralatan kesalahan; atau

(b) tanpa alasan yang munasabah tidak mengambil langkah yang munasabah untuk menentukan sama ada atau tidak harta itu ialah hasil daripada aktiviti haram atau peralatan kesalahan.

[30] Di samping itu, jika hasil daripada aktivititi haram diperolehi daripada satu atau lebih aktiviti haram, hasil itu tidak perlu dibuktikan sebagai diperolehi daripada mana-mana aktiviti haram tertentu (lihat sub-s 4(3); *HKSAR v Yeung Ka Sing, Carson* [2016] 5 HKC 166; [2016] HKEC 1506).

[31] Seksyen 44 memberikan kuasa kepada agensi penguat kuasa untuk mengeluarkan perintah untuk membekukan mana-mana harta mana-mana orang, atau mana-mana harta pengganas sekiranya agensi penguat kuasa itu mempunyai alasan yang munasabah untuk mengesyaki bahawa suatu kesalahan di bawah sub-s 4(1) Akta 613 atau suatu kesalahan membiayai keganasan telah atau sedang atau akan dilakukan oleh orang itu atau agensi penguat kuasa itu mempunyai alasan yang munasabah untuk mengesyaki bahawa harta itu ialah hasil daripada aktiviti haram atau peralatan kesalahan seperti yang ditakrifkan di bawah Akta 613.

[32] Seksyen 51 pula memperuntukkan bahawa jika pendakwa raya berpuashati berdasarkan maklumat yang diberikan kepadanya oleh seorang pegawai penyiasat, beliau boleh mengeluarkan perintah supaya harta tak alih disita oleh pegawai penyiasat.

[33] Seksyen 56 adalah berkaitan secara langsung dengan isu undang-undang yang berbangkit dalam rayuan ini dan bagi memudahkan perbincangan, seksyen ini diperturunkan sepenuhnya:

> 56(1) Tertakluk kepada seksyen 61, jika berkenaan dengan apa-apa harta yang disita di bawah Akta ini tiada pendakwaan atau sabitan bagi suatu kesalahan di bawah subseksyen 4(1) atau suatu kesalahan membiayai keganasan, Pendakwa Raya boleh, sebelum tamat tempoh dua belas bulan dari tarikh penyitaan itu, atau jika terdapat suatu perintah pembekuan, dua belas bulan dari tarikh pembekuan itu, memohon kepada seorang Hakim Mahkamah Tinggi untuk mendapatkan suatu perintah pelucuthakan harta itu jika dia berpuas hati bahawa harta itu ialah —
>
> (a) hal perkara atau keterangan yang berhubungan dengan pelakuan kesalahan itu;
>
> (b) harta pengganas;
>
> (c) hasil daripada aktiviti haram; atau
>
> (d) peralatan kesalahan.

A (2) Hakim yang kepadanya suatu permohonan dibuat di bawah subseksyen (1) hendaklah membuat suatu perintah bagi pelucuthakan harta itu jika dia berpuas hati —

(a) bahawa harta itu ialah —

B (i) hal perkara atau keterangan yang berhubungan dengan pelakuan suatu kesalahan di bawah subseksyen 4(1) atau suatu kesalahan membiayai keganasan;

(ii) harta pengganas;

C (iii) hasil daripada aktiviti haram; atau

(iv) peralatan kesalahan; dan

(b) bahawa tiada pembelian suci hati dengan balasan berharga berkenaan dengan harta itu.

D (3) Apa-apa harta yang telah disita dan berkenaan dengannya tiada permohonan dibuat di bawah subseksyen (1) hendaklah, apabila tamat tempoh dua belas bulan dari tarikh penyitaannya, dilepaskan kepada orang yang daripadanya harta itu telah disita.

(4) Dalam menentukan sama ada harta itu ialah —

E (a) hal perkara atau keterangan yang berhubungan dengan pelakuan suatu kesalahan di bawah subseksyen 4(1) atau suatu kesalahan membiayai keganasan;

(b) harta pengganas;

F (c) hasil daripada aktiviti haram; atau

(d) peralatan kesalahan,

Mahkamah hendaklah menggunakan standard pembuktian yang dikehendaki dalam prosiding sivil.

G

[34] Di bawah Akta ini juga, beberapa institusi telah dinamakan sebagai institusi pelapor yang perlu membuat laporan kepada pihak berkuasa (Bank Negara Malaysia) mengenai apa-apa transaksi yang mencurigakan yang berkemungkinan mempunyai unsur pengubahan wang haram. Termasuk H dalam senarai institusi pelapor ialah bank, agensi tukaran matawang, broker insuran, Pemegang Amanah Persisir, Lembaga Tabung Haji, Perkhidmatan Pos Malaysia, Bank Simpanan Nasional, Bank Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad dan Kasino Berlesen. Selain itu, Suruhanjaya Sekuriti, broker saham, juruaudit luaran, peguam dan setiausaha syarikat juga termasuk dalam kategori pihak I yang dikenalpasti perlu melaporkan sebarang transaksi yang mencurigakan.

[35] Sebagai tambahan, pihak bank juga telah diarahkan untuk melaksanakan ketelitian wajar pelanggan atau *customer due diligence* untuk memastikan penjenayah tidak boleh menggunakan institusi kewangan di

Malaysia untuk kegiatan pengubahan wang haram atau pembiayaan keganasan dengan sewenang-wenangnya.

[36] Sebuah jawatan kuasa kerja juga telah dibentuk bagi mengawasi aktiviti pengubahan wang haram di Malaysia. Jawatankuasa ini dianggotai agensi-agensi penguat kuasa dan pengawal selia undang-undang Malaysia dan Bank Negara bertindak sebagai sekretariat induk. Antara tugas unit ini adalah untuk meneliti laporan yang diterima dari institusi pelapor mengenai transaksi mencurigakan (lihat Shanmugam, B and Thanasegaran, H *Combating Money Laundering in Malaysia, Journal of Money Laundering Control* (2008, Vol 11, No 4) ms 331–344).

[37] Adalah tidak diragukan lagi bahawa peruntukan-peruntukan Akta 613 adalah bertujuan untuk dijadikan suatu alat berkesan bagi mencegah kesalahan pengubahan wang haram dan pembiayaan keganasan. Peruntukan-peruntukan Akta 613 memberikan kuasa yang luas kepada agensi penguat kuasa. Pembekuan dan penyitaan harta boleh dibuat hanya atas asas 'jika agensi penguat kuasa mempunyai alasan yang munasabah untuk mengesyaki suatu kesalahan' telah dilakukan atau harta itu ialah hasil daripada aktiviti haram atau peralatan kesalahan (lihat s 44(1)(b)(i) dan (ii)).

[38] Pada pandangan kami, bagi mengimbangi kuasa-kuasa agensi-agensi penguat kuasa yang luas dan keperluan untuk melindungi hak untuk memiliki dan menikmati harta secara aman seperti yang dijamin oleh perkara 13 Perlembagaan Persekutuan, Akta 613 telah memasukkan beberapa peruntukan, yang menghendaki agar tindakan susulan tertentu diambil dalam tempoh yang ditetapkan. Seksyen 52A yang menyatakan:

> 52A Sesuatu perintah penyitaan yang dibuat di bawah Akta ini hendaklah terhenti berkuat kuasa selepas tamat tempoh dua belas bulan dari tarikh perintah penyitaan itu, atau jika terdapat suatu perintah pembekuan sebelum itu, dua belas bulan dari tarikh perintah pembekuan itu, jika orang yang terhadapnya perintah itu dibuat tidak dipertuduh dengan suatu kesalahan di bawah Akta ini.

[39] Peruntukan s 52A adalah jelas dan mandatori: harta yang telah disita hendaklah dilepaskan kepada orang yang daripadanya harta itu disita jika:

(a) ia telah melebihi tempoh 12 bulan dari perintah penyitaan dibuat; dan

(b) orang yang terhadapnya perintah pembekuan atau penyitaan itu dibuat tidak dipertuduh dengan suatu kesalahan di bawah Akta dalam tempoh 12 bulan daripada perintah pembekuan itu dibuat.

[40] Di samping itu, sub-s 56(3) memperuntukkan bahawa apa-apa harta yang telah disita tetapi tiada pendakwaan dibuat atau sabitan bagi suatu kesalahan di bawah sub-s 56(1) atau suatu kesalahan membiayai keganasan,

pendakwa raya hendaklah sebelum tamat tempoh dua belas bulan dari tarikh penyitaan itu, memohon kepada Mahkamah Tinggi untuk mendapatkan suatu perintah pelucuthakan harta itu. Jika pendakwa raya gagal untuk berbuat demikian dalam tempoh yang ditetapkan itu, harta yang disita hendaklah dilepaskan kepada orang yang daripadanya harta itu telah disita.

[41] Berbalik kepada rayuan di hadapan kami, keterangan menunjukkan bahawa harta-harta perayu-perayu yang disenaraikan di bawah ini telah dibekukan dan/atau disita melalui perintah-perintah yang dikeluarkan oleh pegawai penyiasat di bawah ss 44 dan 50(1) Akta 613:

(a) Raqeem Rizqin Enterprise (perayu pertama)
Kesemua wang yang tersimpan dalam akaun Maybank Bhd No 505103406994;

(b) Khairunniza bt Rusman (perayu kedua)
Kenderaan jenis Yamaha 135LC pendaftaran No WA 1433 X nombor enjin G399E-270654 nombor chasis PMYUGO410E0270654 dan kenderaan jenis Honda City 1.5L I-VTEC pendaftaran No WB 7101 A nombor enjin L15Z16614292 nombor chasis PMHGM6640ED214300;

(c) Norazlinda bt Ahmad (perayu ketiga)
Kesemua wang yang tersimpan dalam akaun Maybank Bhd No 155023305642;
Kesemua wang yang tersimpan dalam akaun Maybank Bhd No 505019614201;
Kesemua wang yang tersimpan dalam akaun RHB Bank Bhd No 11800100078958; dan
Kenderaan jenis Mazda 21.5 HB SKYACTIV(A), nombor pendaftaran QAA 7779 M, nombor enjin P520231556, nombor chasis MM6DJ2HAAFW108693; dan

(d) Terra Kinetic Sdn Bhd (perayu keempat)
Kesemua wang yang tersimpan dalam akaun Maybank Bhd No 55620812365.

[42] Peguambela terpelajar perayu-perayu berhujah bahawa pegawai penyiasat telah menyerahkan perintah pembekuan di bawah s 44 Akta 613 kepada 31 orang yang terlibat, termasuklah perayu-perayu di sini, masing-masing pada 2 Februari 2015, 12 Februari 2015 dan 13 Mac 2015. Selanjutnya, timbalan pendakwa raya telah mengeluarkan perintah penyitaan di bawah sub-s 50(1) Akta 613 terhadap harta alih yang tersimpan dalam beberapa institusi kewangan.

[43] Peguambela terpelajar perayu-perayu seterusnya berhujah bahawa

perintah pembekuan dan penyitaan yang dikeluarkan itu telah terhenti berkuat kuasa kerana tempoh dua belas bulan dari tarikh pembekuan dan penyitaan telah tamat dan perayu-perayu telah tidak dipertuduhkan sebagaimana yang diperuntukkan oleh s 52A Akta 613.

[44] Pihak pendakwaan juga tidak mengambil inisiatif untuk memohon kepada Mahkamah Tinggi untuk mendapatkan suatu perintah pelucuthakan harta-harta itu sebagaimana yang diperuntukkan oleh sub-s 56(1) Akta 613.

[45] Dalam keadaan demikian, dihujahkan bahawa penahanan berterusan oleh agensi penguat kuasa harta-harta berkenaan adalah menyalahi undang-undang dan harta-harta itu hendaklah dilepaskan kepada Perayu-Perayu berdasarkan sub-s 56(3) Akta 613 dengan kadar yang segera.

[46] Kami perhatikan bahawa hujahan yang sama telah dikemukakan oleh peguambela perayu-perayu di hadapan Mahkamah Rayuan. Walau bagaimanapun, hujahan tersebut telah ditolak oleh Mahkamah Rayuan. Mahkamah Rayuan menyatakan di perenggan-perenggan [43]–[46] penghakiman:

> [43] Setelah mempertimbangkan keseluruhan proses pendakwaan dan autoriti-autoriti yang dikemukakan di atas, kami berpandangan bahawa seseorang itu 'dituduh' apabila prosiding jenayah atau pendakwaan 'dimulakan' terhadapnya. Oleh itu, kami bersetuju dengan dapatan pesuruhjaya kehakiman bahawa perayu-perayu dalam rayuan ini telah 'dituduh' apabila mahkamah 'take cognisance' kesalahan terhadap mereka melalui izin mendakwa yang dikemukakan oleh responden ke mahkamah.
>
> [44] Kami juga mengambil pendekatan ini selaras dengan peruntukan sub-s 56(1) AMLATFAPUA yang menyatakan seperti berikut:
>
> > 56(1) Subject to section 61, where in respect of any property seized under this Act there is no prosecution or conviction for an offence under sub-s 4(1) or a terrorism financing offence, the Public Prosecutor may, before the expiration of twelve months from the date of the seizure, or where there is a freezing order, twelve months from the date of the freezing, apply to a judge of the High Court for an order of forfeiture of that property if he is satisfied that such property is:
> >
> > (a) the subject-matter or evidence relating to the commission of such offence;
> >
> > (b) terrorist property;
> >
> > (c) the proceeds of an unlawful activity; or
> >
> > (d) the instrumentalities of an offence.
>
> [45] Frasa 'no prosecution' yang digunakan dalam peruntukan di atas merujuk kepada prosiding jenayah yang dimulakan di bawah AMLATFAPUA yang tertakluk kepada izin pendakwa raya seperti yang dikehendaki oleh s 93.

Penggunaan frasa ini menyokong dapatan kami bahawa di bawah s 52A seseorang itu 'dituduh' apabila pendakwaan dimulakan terhadapnya dan bukan keadaan seseorang itu dikatakan 'dituduh' iaitu keadaan apabila pertuduhan dibacakan terhadap seseorang itu dan pengakuannya diambil oleh mahkamah.

[46] Berdasarkan alasan-alasan yang dikemukakan di atas, kami berpuas hati bahawa *perayu pertama, ke-2, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 20, 21, 26 dan 31* telah 'dituduh' bagi maksud s 52A AMLATFAPUA setelah mahkamah 'take cognisance' pertuduhan terhadap mereka melalui penerimaan izin mendakwa yang dikemukakan oleh responden ke mahkamah. Perintah pembekuan dan perintah penyitaan yang telah dikeluarkan terhadap mereka masih berkuat kuasa walaupun tempoh dua belas bulan dari tarikh perintah-perintah tersebut telah tamat. Oleh itu, permohonan perayu-perayu tersebut supaya perintah pembekuan dan perintah penyitaan yang dikeluarkan terhadap mereka dibatalkan adalah ditolak. (Penekanan ditambah.)

[47] Perkataan 'pertuduhan' pada kebiasaannya digunakan dalam prosedur jenayah di Malaysia sebagai kata nama generik ('generic noun') untuk merujuk kepada satu penggubalan pengataan spesifik yang dibuat terhadap seseorang tertuduh di mana beliau berhak untuk mengetahui bentuknya pada peringkat awal (lihat *Waroo v Emperor* AIR 1948 Sind 40). Oleh itu, pertuduhan ialah satu notis kepada seseorang tertuduh mengenai perkara yang dia dipertuduhkan dan butir-butir pengataan di mana pihak pendakwaan berhasrat untuk membuktikan terhadapnya (lihat *R v Mohammed Humayon Shah* [1874] 21 WR 72).

[48] Perkataan 'pertuduhan' yang digunakan sebagai kata perbuatan, iaitu 'dipertuduhkan' ('charged'), tidak didefinisikan dalam Kanun Tatacara Jenayah Malaysia (Akta 593). Berdasarkan kes-kes yang diputuskan, perkataan 'dipertuduhkan' boleh ditafsirkan sama ada secara sempit iaitu merujuk kepada pembacaan suatu pertuduhan di mahkamah terhadap seseorang tertuduh dan dia dikehendaki membuat pengakuan ('plea') atau pertuduhan didaftarkan di pejabat pendaftaran mahkamah, atau ia boleh juga ditafsirkan secara luas iaitu dengan merujuk kepada langkah-langkah yang diambil oleh pihak pendakwaan kearah mengemukakan pertuduhan terhadap seorang tertuduh seperti permohonan waran tangkap, pengeluaran sanksi untuk mendakwa atau apabila mahkamah telah mengambil perhatian tentang kesalahan itu ('the court takes cognisance of the offence').

[49] Pada hemat kami, adalah tidak bermanfaat untuk kami cuba merumuskan satu definisi yang boleh diterima secara *universal* terhadap satu perkataan yang samar-samar seperti perkataan 'dipertuduhkan'. Kandungan dan makna perkataan itu hendaklah difahami dalam konteks di mana ia digunakan.

[50] Dalam konteks pentadbiran undang-undang jenayah di Malaysia,

Mohamed Azmi HMA dalam kes *Public Prosecutor v Dato' Yap Peng* [1987] 2 MLJ 311 berkata:

> ... the normal legal position was that once the court had taken cognisance of the offence and was seised with jurisdiction to try the case, the institution of the proceedings by the Public Prosecutor was complete, because not only had the Public Prosecutor successfully invited the court to take action, but also it was the scheme of the Criminal Procedure Code that trial would follow cognisance and cognisance would be preceded by investigation. Criminal proceedings are in fact not instituted until the court has taken cognisance of the offence or offences under one or other of the clauses of sub-s (1) of s 128 of the CPC (see *Sohoni Criminal Procedure Code* (18th Ed, Vol 3) p 1885). Accordingly, once a court is seised with jurisdiction by taking cognisance of any offence under s 128 of the CPC, a host of judicial powers will flow to enable the court to proceed to trial and determine the dispute between the parties in accordance with law. In general, the court taking cognisance of the offence, is the dividing line between the sphere and domain of the executive and the judiciary, for cognisance by the court signals the submission of the executive to the jurisdiction of the court and marks the completion of the exercise of executive power to 'institute' the criminal proceedings. From then on, the whole conduct of the proceedings should be within the exclusive judicial power of the court until its conclusion.

[51] Pendekatan yang sama telah diambil oleh mahkamah-mahkamah dalam bidang kuasa Komenwel yang lain. Kes *R v Kalanj* [1989] 1 SCR 1594 telah membincangkan perkataan 'dipertuduhkan' dalam konteks s 11(b) Canadian Charter of Rights and Freedom yang memperuntukkan bahawa 'any person charged with an offence has the right to be tried within a reasonable time'. Seksyen ini hanya merujuk kepada mereka yang dipertuduhkan ('charged') dengan satu kesalahan. Persoalan yang perlu diputuskan oleh Mahkamah Canada ialah bilakah seseorang dikatakan dipertuduhkan dengan satu kesalahan ('charged with an offence') dalam makna s 11(b) tersebut?

[52] Kami berpendapat adalah bermanfaat sekiranya penghakiman ini diperturunkan secara terperinci. Dalam penghakimannya, McIntyre H berkata:

> This issue was considered by both the trial judge and the Court of Appeal. The trial judge seems to have concluded that 'the appellants were only charged for the purposes of the Charter when some justice signed the information in January, 1983'. He concluded, however, that the pre-charge delay could be considered in deciding if an accused had been tried within a reasonable time under s 11(b). The Court of Appeal, on the other hand, held that s 11(b) is specifically and exclusively addressed to the delay between the actual charge, which is the laying of the information, and the date of the trial, and that s 11(b) may not be invoked in response to a delay in laying a charge. It was argued before this Court that the Court of Appeal erred in its interpretation of s 11(b). Counsel for the appellants submitted that the appellants were charged within the meaning of s 11(b) at the time of their arrest and release and that, accordingly, the entire period from May 5, 1982 until

the commencement of the trial on February 4, 1985 should be considered in deciding if the trial had taken place within a reasonable time.

The word 'charged' or 'charge 'is not one of fixed or unvarying meaning at law. It may be and is used in a variety of ways to describe a variety of events. A person is clearly charged with an offence when a charge is read out to him in court and he is called upon to plead. Many authorities support this view if authority is necessary: see *R v Chabot* [1980] 2 SCR 985, and the cases cited therein. A person could be considered in a general or popular sense to be charged with an offence when informed by one in authority that 'you will be summoned to court' or upon an arrest when in answer to a demand to know what all this is about an officer replies: 'You are arrested for murder' There are many other occasions when in the popular mind a person may be said to be charged for, according to Professor Mewett in *An Introduction to the Criminal Process in Canada* (1988), the word 'charge' has no precise meaning at law but merely means that steps are being taken which in the normal course will lead to a criminal prosecution. However, despite what may be termed the imprecision of the word 'charge' or the phrase 'a person charged', the courts are faced with the task of developing a meaning of the word as used in s 11 of the Charter.

In addressing this task, the courts have generally avoided the definite but restricted definition to be found in *Chabot*, and have generally concluded that a person is charged with an offence within the meaning of s 11 of the Charter when an information has been sworn which constitutes an initiating step in court proceedings. In *R v Boron* (1983) 8 CCC (3d) 25 (Ont HC), Ewaschuk J considered what he saw as three possible interpretations of the word 'charged', and he concluded, at p 31, that:

> In conclusion, I adopt the more prevalent view that the word 'charged' in s 11 of the Charter refers to the laying of an information, or the preferment of a direct indictment where no information has been laid. In consequence, the time-frame to be considered in computing trial within a reasonable time only runs from the laying of a charge. This general rule may have certain exceptions which I deal with later. Accordingly, the trial judge erred in holding that the Charter guarantees the right of a person to have proceedings promptly instituted against a person charged with an offence.

He had earlier said, at p 28, referring to the old practice when a peace officer making an arrest would say: 'I charge you in the name of the Queen with the murder of John Smith':

> However, that interpretation of the word 'charged' is somewhat antiquated in light of s 10 (a) of the Charter which requires a peace officer on arrest or detention to inform the person arrested or detained of the reason (or reasons) therefor. By contrast, the Crown prosecutor is assumed to be the governmental official who decides the appropriate charge ...

He also rejected the idea that one is charged only when one appears in court to answer the charge, in other words, the *Chabot* approach. On this basis, Ewaschuk J concluded that the time period, which under s 11(b) of the Charter must be reasonable, is the period commencing with the swearing of the information or the

preferring of a direct indictment when an information has not been sworn and concluding with the trial. In this approach, pre-information delay would not be a factor, but it will be observed that he allowed for an exception which in some cases would permit consideration of pre-charge time.

The proposition that an accused person is charged only when the information is sworn has been accepted in a number of appellate court decisions. In *R v Young* (1984) 13 CCC (3d) 1, for example, the Ontario Court of Appeal referred to the date of the information as being 'the time that the respondent was charged'. Dubin JA, speaking for the court, said that in that case there was no delay between the time of the charge, by which he was referring to the time of the swearing of the information, and the time of the trial, and therefore, s 11 (b) had no application. See also: *R v Belton* (1982) 3 CCC (3d) 427 (Man); *R v Heaslip* (1983) 9 CCC (3d) 480 (Ont); *Re Kott and The Queen* (1983) 7 CCC (3d) 317 (Que)*; and R v Devji* (1985) 19 CCC (3d) 310 (BC). This approach has also been adopted at the trial level: *Re Gray and The Queen* (1982) 70 CCC (2d) 62 (Sask); *R v Belcourt* (1982) 69 CCC (2d) 286 (BC); and *R v Davis* (1988) 86 NSR (2d) 284.

I would note here that the Criminal Code in s 455, for indictable offences, and in ss 723 and 724, for summary conviction offences, speaks of the laying of an information and requires, as well, that an information be sworn. For the purposes of this judgment, the terms 'laying an information' and 'swearing an information', having the same significance, are used interchangeably.

[53] Selepas merujuk kepada kes-kes yang berkaitan, McIntyre J membuat kesimpulan yang berikut:

I would therefore hold that a person is 'charged with an offence' within the meaning of s 11 of the Charter when an information is sworn alleging an offence against him, or where a direct indictment is laid against him when no information is sworn. It would follow, then, that the reckoning of time in considering whether a person has been accorded a trial within a reasonable time under s 11(b) will commence with the information or indictment, where no information has been laid, and will continue until the completion of the trial.

[54] Kami bersetuju dengan kesimpulan Mahkamah Rayuan bahawa bagi tujuan, seseorang itu dikatakan 'dipertuduhkan' apabila mahkamah telah mengambil perhatian terhadap kesalahan berkenaan.

[55] Dari segi fakta, kami telah menyemak keterangan yang terdapat dalam rayuan ini, terutama afidavit-afidavit yang difailkan oleh pihak-pihak dan mendapati bahawa tiada waran tangkap telah dipohon dan tiada sanksi untuk mendakwa telah dikeluarkan terhadap perayu-perayu di sini. Oleh itu, pada pandangan kami, perayu-perayu telah tidak 'dipertuduhkan' dalam tempoh yang ditetapkan dalam s 52A Akta 613. Sanksi untuk mendakwa ialah suatu langkah penting yang perlu diambil oleh pihak pendakwaan ke arah mempertuduhkan perayu-perayu di mahkamah. Dalam hal demikian, kami berpendapat perintah-perintah pembekuan dan penyitaan yang dikeluarkan

terhadap perayu-perayu telah terhenti berkuat kuasa kerana tempoh 12 bulan telah tamat tanpa apa-apa pertuduhan dikemukakan terhadap perayu-perayu.

[56] Peguam kanan persekutuan berhujah bahawa walaupun perayu-perayu telah tidak dipertuduhkan dalam tempoh 12 bulan dari tarikh harta-harta tersebut dikeluarkan perintah pembekuan dan penyitaan dan tiada sanksi pendakwaan dikemukakan, namun harta-harta yang telah disita dan dibekukan itu adalah merupakan hal perkara ('subject matter') atau keterangan bagi kesalahan di bawah sub-s 4(1) Akta 613 dan dengan itu Mahkamah Tinggi perlu membuat keputusan sama ada harta-harta itu akan dilucuthakan atau sebaliknya. Hujahan ini telah diterima oleh Mahkamah Rayuan apabila mahkamah itu menyatakan:

> [47] Bagi isu *(b)* pula, kami berpandangan bahawa sub-s 56(1) AMLATFAPUA dengan jelas tidak menghalang harta-harta yang telah disita untuk terus disita walaupun tempoh dua belas bulan tamat *walaupun tiada pendakwaan atau sabitan dibuat di bawah sub-s 4(1) AMLATFAPUA*.
>
> [48] Berdasarkan afidavit yang diikrarkan oleh pegawai penyiasat (jika berjaya dibuktikan), kes ini melibatkan pemindahan wang berjumlah RM36,911,565 secara salah ke dalam akaun perayu-perayu. Jumlah ini terlalu besar dan boleh mendatangkan implikasi yang negatif terhadap sistem perbankan negara. Perayu-perayu juga telah mengambil kesempatan atas kelemahan sistem yang digunakan oleh institusi kewangan dengan memindahkan wang tersebut ke dalam akaun mereka walaupun mereka mengetahui wang yang diperoleh tersebut bukan hak mereka.
>
> [49] Selain itu, kami ingin membuat 'judicial notice' di sini bahawa beban tugas pihak pendakwaan bagi kesalahan-kesalahan di bawah AMLATFAPUA adalah amat berat. Pegawai yang menyiasat perlu melihat dari kesemua sudut bagaimana kesalahan tersebut dilakukan lebih-lebih lagi bagi kesalahan yang melibatkan pemindahan wang secara dalam talian ('online'). Proses siasatan juga melibatkan banyak pihak seperti institusi kewangan, Bank Negara Malaysia, PDRM dan lain-lain. Tambahan pula, tempoh masa yang diberikan untuk menyelesaikan siasatan dan memulakan pendakwaan amat singkat. (Penekanan ditambah.)

[57] Dengan hormat, kami tidak bersetuju dengan keputusan Mahkamah Rayuan mengenai perkara ini. Keputusan Mahkamah Rayuan adalah bertentangan dengan peruntukan jelas dan mandatori undang-undang. Inferen yang dibuat oleh Mahkamah Rayuan bahawa 'perayu-perayu juga telah mengambil kesempatan atas kelemahan sistem yang digunakan oleh institusi kewangan dengan memindahkan wang tersebut ke dalam akaun mereka' tidak berdasarkan kepada apa-apa keterangan yang telah dikemukakan di Mahkamah dan tampaknya Mahkamah Rayuan 'indulged in fanciful surmise and conjecture' dalam perkara ini.

[58] Kami tidak bersetuju bahawa beban tugas agensi penguat kuasa dan

pihak pendakwaan adalah sesuatu yang boleh diambil pengiktirafan oleh Mahkamah dan boleh dijadikan alasan untuk mengenepikan kehendak mandatori sub-s 56(1). Adalah menjadi undang-undang mantap bahawa fakta-fakta di mana mahkamah boleh membuat pengiktirafan kehakiman ('judicial notice') telah disenaraikan dalam s 57 Akta Keterangan 1950. Perkara-perkara yang membolehkan mahkamah membuat pengiktirafan kehakiman pada umumnya ialah perkara yang telah menjadi pengetahuan awam dan kewujudan dan operasinya telah diterima oleh orang ramai tanpa apa-apa pertikaian. Dalam kes *Lee Chow Meng v Public Prosecutor* [1976] 1 MLJ 287 (MT) Abdul Hamid H (sebagaimana dia ketika itu) berkata di ms 288:

> What matters constitute common and general knowledge may be gathered from *Sarkar on Evidence* (12th Ed) where the learned author, speaking of common knowledge, at p 575, said:
>
> > The matter of which a court will take judicial notice must be a subject of common and general knowledge. In other words, judicial knowledge of facts is measured by general knowledge of the same facts. A fact is said to be generally recognised or known when its existence or operation is accepted by the public without qualification or contention. The test is whether sufficient notoriety attaches to the fact involved as to make it proper to assume its existence without proof.
>
> In the light of the passage cited it is clear that the court may properly ask itself this question: is it not a fact well recognised that in Kuala Lumpur there has been of late, an increase in the commission of offences involving firearms? We are not concerned with absolute acceptance of the existence of certain knowledge. The rule of evidence speaks of general recognition and not total recognition in the sense that there is a general acceptance without qualification or contention as opposed to total acceptance.

[59] Dalam kes *Johnson Tan Han Seng v Public Prosecutor* [1977] 2 MLJ 66 (MP), Raja Azlan Shah HMP (sebagaimana Baginda ketika itu) berkata di ms 78:

> Judicial notice is the cognisance taken by the court itself of certain matters which are so notorious or clearly established that evidence of their existence is deemed unnecessary; see *Phipson on Evidence* (11th Ed) p 10. 'With regard to the facts enumerated in s 57, if their existence comes into question, the parties who assert their existence or the contrary need not, in the first instance, produce any evidence in support of their assertions. They need only ask the judge to say whether these facts exist or not, and if the judge's own knowledge will not help him, then he must look the matter up; further the judge can, if he thinks proper, call upon the parties to assist him. But in making his investigation the judge is emancipated from all the rules of evidence laid down for the investigation of facts in general. He may resort to any source of information which he finds handy, which he thinks help him': see *Woodroffe & Ameer Ali on Law of Evidence* (12th Ed, Vol 2) p 1143.

[60] Berdasarkan kepada keadaan yang wujud dalam kes ini, kelewatan pihak pendakwaan untuk mengambil langkah-langkah ke arah mengemukakan pertuduhan terhadap perayu-perayu dan memohon kepada Mahkamah Tinggi di bawah sub-s 56(1) Akta 613 adalah bercanggah dengan peruntukan undang-undang dan tidak dapat dipertahankan. Tiada apa-apa alasan dikemukakan dalam affidavit responden-responden yang menerangkan tentang kelewatan tersebut. Adalah tidak sesuai dan wajar bagi Mahkamah Rayuan menjustifikasikan kelewatan tersebut dengan membuat pengiktirafan kehakiman bahawa siasatan perlu dibuat dari ke semua sudut dan banyak pihak dan seterusnya mengenepikan kesan sub-s 56(1).

[61] Berhubung dengan kelewatan mengemukakan sanksi untuk mendakwa, dalam kes *Public Prosecutor v Mohd Shaifuldin b Khairudin and Others* [2005] MLJU 562; [2006] 5 CLJ 678, VT Singham membuat pemerhatian yang berikut di ms 568 (CLJ):

> The question still remains and which is troubling is that the physical appearance of the accused at the Magistrate's Court with respect would appear to be at the pleasure of the prosecution who will produce the consent ultimately months or years later and there appears to be no safeguard to the accused and this is grave injustice to the accused as it denies an accused person's right to a speedy trial and deny art 5(1) of the Federal Constitution (see *Public Prosecutor v Choo Chuan Wang* [1992] 2 CLJ 1242).

[62] Mengenai kewajipan agensi penguat kuasa untuk menjalankan suatu siasatan yang adil dan saksama, dalam kes *Nirmal Singh Kahlon vs State of Punjab & Ors* Civil Appeal Nos 6198–6199 of 2008, Mahkamah Agung India berkata di ms 27:

> Fair investigation and fair trial are concomitant to preservation of fundamental right of an accused under Article 21 of the Constitution of India. But the State has a larger obligation ie to maintain law and order, public order and preservation of peace and harmony in the society. A victim of a crime, thus, is equally entitled to a fair investigation.

[63] Kami bersetuju dengan sentimen yang dizahirkan oleh kedua-dua kes di atas. Hak seseorang tertuduh untuk mendapatkan perbicaraan yang adil dalam tempoh yang munasabah adalah dijamin oleh perkara 5(1) Perlembagaan Persekutuan (lihat kes *Public Prosecutor v Gan Boon Aun* [2017] 3 MLJ 12).

[64] Berhubung dengan kesan di sisi undang-undang sekiranya tiada pertuduhan dikemukakan selepas tamat tempoh 12 bulan dari tarikh perintah pembekuan dan penyitaan dan tiada permohonan dibuat di bawah sub-s 56(1), kami bersetuju dengan keputusan Mahkamah Rayuan dalam kes *Lim Hui Jin v CIMB Bank Bhd & Ors* [2018] 6 MLJ 724; [2018] 8 CLJ 327,

apabila Abdul Rahman Sebli HMR berkata di perenggan [33]–[39] di ms 735–737 (MLJ); ms 340–341 (CLJ):

[33] Section 56 speaks of forfeiture of 'any property seized under this Act' where there is no prosecution or conviction for an offence under s 4(1) or a terrorism financing offence. The appellant's account falls under this class of properties. However, before the provision is activated, there must first be an application by the public prosecutor for forfeiture of the seized property and the application must be made within 12 months from the date of seizure order, failing which sub-s (3) mandates that the property must be returned to the person from whom it was seized. There was no such application by the public prosecutor in the present case.

[34] At first blush, there appears to be a conflict between ss 55(1) and 52A and 56(3) of the AMLATFPUA. Whilst both ss 52A and 56(3) envisage the release of the seized property if no criminal prosecution is instituted within 12 months from the date of the freezing or seizure order, s 55(1) on the other hand stipulates that where there is a prosecution for an offence under s 4(1) or a terrorism financing offence, the seized property must be forfeited if the requirements are met, that is, if the property is proved to be:

(a) the subject-matter or evidence relating to the commission of such offence;

(b) terrorist property;

(c) the proceeds of an unlawful activity;

(d) the instrumentalities of an offence,

where:

(aa) the offence is proved against the accused; or

(bb) the offence is not proved against the accused but the court is satisfied that:

(i) the accused is not the true and lawful owner of such property; and

(ii) no other person is entitled to the property as a purchaser in good faith for valuable consideration.

[35] Having given the matter careful consideration, we do not think that the effect of s 55(1) is to override ss 52A and 56(3) of the AMLATEPUA. The three provisions cater to two different situations. Sections 52A and 56(3) provide for the release or return of the seized property where there is no prosecution against the person from whom the property was seized, whereas s 55(1) provides for forfeiture where there is a prosecution under s 4(1) or a terrorism financing offence.

[36] The prosecuted person under s 55(1) must necessarily refer to the person from whom the property was seized pursuant to s 50(1) of the AMLATEPUA, who in the present case is the appellant. But the fact is, the appellant has not been prosecuted for an offence under s 4(1) or a terrorism financing offence.

[37] In a situation where the seized property is required to be released to the person from whom it was seized after the expiration of the freezing or seizure order as envisaged by s 52A and upon expiration of the period prescribed by s 56(3), it stands

A to reason that the property cannot be forfeited by way of a proceeding under s 55(1), that is, by way of a criminal prosecution against some other person for an offence under s 4(1) or a terrorism financing offence.

[38] To allow the public prosecutor to do so will be to allow him to ignore and circumvent the limitation period prescribed by both ss 52A and 56(3) of the AMLATEPUA. That will defeat the object behind the two provisions rather than to put their object into effect, which is for the release or return of the property to the person from whom the property is seized if there is no prosecution against that person for an offence under the AMLATEPUA after the expiration of the seizure order.

C

[39] Such construction will also render ss 52A and 56(3) otiose, which could not have been the intention of the Legislature when enacting the two provisions. It is axiomatic that Parliament does not legislate in vain. In any event, it is trite principle that where there is a conflict between two or more provisions in a statute of this nature, the court must give a construction that is most favourable to the subject.

D

[65] Peguambela terpelajar perayu-perayu memaklumkan kepada mahkamah bahawa tidak ada permohonan dibuat oleh pihak pendakwaan di bawah sub-s 56(1) Akta 613 berhubung dengan harta-harta perayu-perayu yang telah dibeku dan disitakan. Mengikut rekod prosiding rayuan di hadapan kami, pihak pendakwaan tidak mengemukakan apa-apa keterangan untuk menafikan fakta yang dimaklumkan oleh peguambela terpelajar pemohon-pemohon kepada kami. Dalam hal demikian, kami menerima fakta tersebut sebagai benar dan/atau tidak dipertikaikan oleh pihak pendakwaan.

F

[66] Kami bersetuju dengan hujahan penguambela terpelajar perayu-perayu bahawa pembekuan dan penyitaan harta-harta perayu-perayu selepas tamat tempoh dua belas bulan dari tarikh perintah-perintah pembekuan dan penyitaan dikeluarkan tanpa permohonan dibuat oleh pihak pendakwaan di bawah s 56 Akta 613 adalah menyalahi undang-undang dan amat memprejudiskan perayu-perayu kerana mereka tidak mempunyai apa-apa jalan/kesempatan/peluang ('avenue') untuk menunjukkan sebab mengapa harta-harta itu tidak boleh dilucuthakan. Subseksyen 56(3) secara jelas menyatakan bahawa jika tiada permohonan dibuat di bawah sub-s 56(1) Akta 613, harta-harta itu hendaklah dilepaskan apabila tamat tempoh dua belas bulan dari tarikh penyitaannya.

H

[67] Kami berpendapat, berdasarkan keadaan yang wujud dalam kes ini, pihak responden-responden telah melanggar keadilan asasi perayu-perayu iaitu menafikan undang-undang lazim ('common law') di mana perayu-perayu hendaklah diberikan peluang untuk didengar sebelum sesuatu keputusan yang menjejaskan kepentingan mereka dibuat.

I

[68] Adalah menjadi undang-undang mantap bahawa tiada seseorang pun

boleh dilucutkan hartanya kecuali mengikut undang-undang (lihat perkara 13(1) Perlembagaan Persekutuan). Takrifan 'undang-undang' dalam perkara 160 Perlembagaan Persekutuan termasuklah hak untuk didengar. Dalam kes *Totti Trading v Public Prosecutor* [2018] 5 MLJ 683; [2018] 7 CLJ 218, Mahkamah Rayuan memutuskan di perenggan [19] ms 693 (MLJ); ms 277 (CLJ):

> [19] We refer to art 13(1) of the Federal Constitution which protect the rights of one property. Article 13 guaranteed that 'no person shall be deprived of property save in accordance with law'. Whereas art 160 of the Federal Constitution defined 'law' to includes 'written law, the common law in so far as it is in operation in the Federation or any part thereof, or any custom or usage having the force of law in the Federation or any part thereof'. *We are of the view that the rules of natural justice and procedure which form an integral part of the common law must be fully satisfied before one's property can be forfeited without any compensation. The right to be heard is one of the pillars of the rules of natural justice*. Any breach of these rules amount to a contravention of art 13 of the Federal Constitution. (Penekanan ditambah.)

KESIMPULAN

[69] Berdasarkan alasan-alasan yang dinyatakan di atas, kami sebulat suara memutuskan bahawa rayuan perayu-perayu adalah bermerit dan kami membenarkan rayuan ini. Keputusan Mahkamah Tinggi yang dikekalkan dan disahkan oleh Mahkamah Rayuan adalah dengan ini diketepikan.

[70] Peguamcara terpelajar perayu-perayu memaklumkan kepada mahkamah bahawa perayu-perayu hanya ingin mendapatkan perintah yang dipohon di *prayer* (b) dalam notis usul di Mahkamah Tinggi sahaja dan tidak ingin meneruskan permohonan bagi relif-relif lain dalam notis usul tersebut. Oleh itu, rayuan dibenarkan dan perintah diberikan seperti yang dipohon di *prayer* (b) notis usul tersebut.

Rayuan dibenarkan.

Dilaporkan oleh Dzulqarnain Ab Fatar